

- пед. наук: 13.00.01 / Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2015. 36 с.
2. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 05.04.2020)
 3. Типова освітня програма організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти: затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 15.01.2018 №36. URL: https://www.auc.org.ua/sites/default/files/sectors/u-137/nakaz-mon_15012018_36.pdf (дата звернення: 03.04.2020).

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ ДО РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ШКОЛЯРІВ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Богайчук Руслана Василівна

Вчитель вищої категорії, вчитель-методист, Тернопільська ЗОШ № 24

r.bogaichuk@gmail.com

Серед пріоритетних стратегій розбудови національної системи освіти чільне місце займає її спрямованість на розвиток творчого потенціалу школярів, виховання активної, креативної особистості, налаштованої на постійне самовдосконалення. Проголосивши людину найвищою цінністю, країна стала на шлях втілення гуманістичних ідей у педагогічну теорію та практику. Тому навчання в сучасній школі має забезпечувати оптимальні умови для самореалізації особистості школяра, розкриття природних задатків, здатності до свободи, відповідальності і творчості.

У концепції нової української школи визначено основну мету державної політики в галузі національного шкільництва, яка полягає у створенні умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного громадянина України, вихованні покоління людей, здатних ефективно працювати і навчатися упродовж життя. Саме це детермінує перехід від директивної моделі навчання до особистісно зорієнтованої, що націлює на пошук нових шляхів і засобів, які забезпечуватимуть розвиток внутрішніх можливостей учнів, їхніх потреб, інтересів, творчих здібностей.

Розвиток творчого мислення – одне із найважливіших завдань, яке покликана вирішувати початкова школа, оскільки високий показник рівня сформованості цього виду мислення забезпечує успіх у будь-якій діяльності, серед яких на першому місці – навчальна. Творчий інтелект є міцним підґрунтям для майбутнього росту особистості у всіх відношеннях. Важливим компонентом творчого потенціалу особистості є творче мислення, що, у свою чергу, передбачає свідому мислєдіяльність і виявляється у здатності оволодіння стилем мислення, який дає змогу швидко аналізувати проблеми у будь-якій галузі знань, знаходити оптимальні способи вирішення завдання [1; 2; 3].

Аналіз основних психологічних підходів до проблеми творчих здібностей (діяльнісного, функціонально-генетичного, суб'єктного і когнітивного) дає підстави визначити творчі здібності як інтегративну характеристику особистості, що спрямовує її на перетворювальну діяльність і забезпечує творчий рівень цієї діяльності завдяки єдності структурних компонентів – індивідуально-типологічного, когнітивно-пізнавального, емоційно-вольового, потребово-мотиваційного, екзистенційного і дієво-практичного. Виділені компоненти дають підстави стверджувати, що процес розвитку творчих здібностей є керованим, тобто підлягає змінам, зумовленим педагогічними впливами. Учитель може цілеспрямовано впливати на певний компонент творчих здібностей з метою підвищення їх загального рівня розвитку [4].

Це актуалізує проблему перепідготовки вчителя зорієнтовану на розвиток у нього вмінь формування у школярів загально навчальних компетентностей та вмінь розвивати творчі здібності учнів. З цією метою був розроблений курс «Розвиток творчих здібностей молодших школярів з використанням елементів ейдетики, теорії рішення винахідницьких задач (ТРВЗ)». Його предмет вивчення: інноваційні технології (ейдетика та ТРВЗ-педагогіка) в освітньому процесі початкової школи. Мета: поглибити рівень оволодіння вчителями інноваційними технологіями (ейдетикою, ТРВЗ) та конкретними методами розвитку образного мислення, пам'яті, уваги та уяви. Завдання: Ознайомити вчителів із сучасним станом розробки проблеми в теорії навчання. Популяризувати передовий педагогічний досвід впровадження інноваційних технологій (ейдетики та ТРВЗ). Формувати вміння впроваджувати методи ейдетики та ТРВЗ-педагогіки в освітні процеси початкової школи.

Освітня програма передбачає вивчення таких тем.

Тема 1. Загальна характеристика курсу «Розвиток пам'яті, творчого мислення, уваги та уяви». *(Предмет вивчення. Історична довідка. Значення уяви, образного мислення для розвитку пам'яті. Увага. Значення вміння керувати увагою для швидкого запам'ятовування та обробки інформації. Вправи на тренування концентрації уваги. Таблиці Шульте. Відмінність логічної пам'яті від образної. Тестування: запам'ятовування 10 слів).*

Тема 2. Методи «Школи ейдетики». *(Мнемотехніка – методи: «Послідовних асоціацій», «Фонетичних асоціацій», «ОЧОГ». Ейдотехніка – методи «Оживлення», «Входження», «Образних гачків», «Трансформації», «Цицерона», «Динамічних співвідношень», «Графічні імпровізації», фотографічна пам'ять, «Піктограм», комбіновані методи).*

Тема 3. Загальна характеристика Теорії Рішення Винахідницьких Задач (ТРВЗ). *(Принципи, що лежать в основі ТРВЗ. Типи творчих задач. Алгоритм рішення винахідницьких задач. Системний оператор. Метод «Дихотомії»).*

Тема 4. Методи розвитку творчого мислення та уяви. *(«Круги Луллія», «Морфологічний аналіз», м-д «Фокальних об'єктів», «Емпатія», «Добре-погано». Психологічна інерція. Прийоми фантазування Дж. Родарі).*

На самостійне опрацювання слухачам пропонуються такі теми: Особливості застосування методу «Автобіографічних асоціацій». Метод «Відстороненості» та його використання. Типові прийоми фантазування.

Запровадження запропонованого курсу в післядипломну освіту дасть змогу вдосконалити систему підготовки вчителів України, підвищивши якість як педагогічної діяльності освітян, так і навчальної успішності учнів.

Список використаних джерел

1. Альтшуллер Г., Верткин И. Как стать гением. Минск, 1994. 320 с.
2. Артихович В. Сходинки творчого мислення. К.: Інститут економіки і права «Крок», 2003. 56 с.
3. Теслярчук В. П., Лесіна О.В. Сходинками творчості. Методичний посібник. Вінниця. 2006. 78 с.
4. Чепурний Г., Палійчук Ю. Як навчитися легко вчитися. Вінниця: Центр освітніх технологій «Школа ейдетики», 2005. 84 с.

ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ НАУК

Возносименко Дарія Анатоліївна

Доктор філософії, доцент кафедри вищої математики та методики навчання математики,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
daryakhodod@ukr.net

Нині під час розвитку сучасної системи освіти спостерігається збільшення навчальної інформації, зменшення кількості аудиторних занять, стрімкі зміни в освітньому процесі. Випускник ЗВО повинен не лише засвоїти певний обсяг знань, оволодіти вміннями й навичками, а й бути готовим до потенційно важливих змін у подальшій професійній діяльності та здатним визначати значущі завдання й знаходити раціональні шляхи їх розв'язання.

Необхідним елементом навчання у ЗВО є вміння пошуку, опрацювання, оперування інформацією та її оцінка. Однак важливим на сьогодні є набуття студентами низки компетентностей, серед яких важливе місце посідають професійні. Для студентів спеціальності «Природничі науки» важливого значення набуває професійна математична компетентність.

Формування математичної компетентності майбутнього спеціаліста висвітлено в роботах С. А. Ракова, Л. І. Зайцевої, В. В. Поладової та ін.

Фундаменталізацію професійної підготовки студентів спеціальності «Природничі науки» забезпечує математична освіта майбутніх фахівців. Вивчення математичних дисциплін у ЗВО має здійснюватися на засадах компетентнісного підходу, що сприятиме забезпеченню професійної спрямованості та практичної зорієнтованості математичної освіти студентів.